

Anatol Vieru

DIN LUMEA COPILOR

20 de miniaturi pentru pian

**LE MONDE DES ENFANTS
FROM CHILDREN'S WORLD
МИР РЕБЁНКА**

**20 miniatures pour piano
20 miniatures for piano
20 миниатюр для фортепиано**

GRAF^oART

CUPRINS

SOMMAIRE

CONTENTS

СОДЕРЖАНИЕ

<i>Dimineața</i>		12
Le matin	Morning	Утро
<i>Chitara mecanică</i>		13
La guitare mécanique	The Mechanical Guitar	Механическая гитара
<i>Iepurașul bun prieten</i>		14
Mon ami le lapin	My Friend Bunny	Зайка-секретарь
<i>Ursulețul cu părul creț</i>		15
L'ourson	Curly Teddy Bear	Мишка косолопый
<i>Câinele și pisica</i>		16
Chien et chat	Cat and Dog	Кошка и собака
<i>Maimuțele</i>		17
Les singes	The Monkeys	Мартышки
<i>Cântec simplu.</i>		18
Petite chanson	A Little Song	Песенка
<i>Căluțul de lemn</i>		18
Le petit cheval de bois	The Little Wooden Horse	Деревянный конь
<i>Intrarea la circ</i>		20
L'entrée au cirque	The Circus Entry	Цирковой выезд
<i>Clovnul.</i>		22
Le pitre	The Clown.	Клоун
<i>Păsărica chinezăescă.</i>		24
L'oiseau chinois	The Chinese Bird	Китайская птичка
<i>Vasilache</i>		26
Guignol	Punch	Петрушка
<i>Sfârleaza</i>		28
La toupie	The Spinning Top	Волчок
<i>Tabu !</i>		30
Tabou!	Taboo!	Бяка!
<i>Trenuțul deraiază</i>		30
Le petit train déraile	The Little Train Derails	Крушение маленького поезда
<i>Buba</i>		32
Bobo	A Little Ache	Бобо...
<i>Mingea în trei culori.</i>		33
Le ballon aux trois couleurs.	The Three-Color Ball	Трёхцветный мяч
<i>Cântecul de leagăn al bunicii</i>		34
La berceuse de Grandmère	Grandmother's Lullaby	Бабушка поёт колыбельную
<i>La porțile somnului.</i>		35
Aux portes du sommeil	At The Gates of Sleep	В полусне
<i>Noaptea.</i>		36
La nuit.	Night.	Ночь

Anatol Vieru este autorul a 6 simfonii, a 3 opere, a numeroase lucrări pentru orchestră cu sau fără instrumente soliste, a multor lucrări de muzică de cameră, precum și a multor lucrări pentru cor *a capella* sau pentru voci și instrumente. Vieru este autorul *Cărții modurilor*, în care definește, printre altele, o *măsură* precisă a gradului de cromatism, respectiv de diatonicitate, a unei structuri modale, oricare ar fi ea. Această definiție comportă avantajul de a putea fi, în anumite condiții, generalizată, adică adaptată la structuri diferite de cele occidentale, bazate pe douăsprezece sunete.

Anatol Vieru est l'auteur de 6 symphonies, de 3 opéras, de nombreuses œuvres pour orchestre avec ou sans instruments solistes, d'œuvres de musique de chambre, pour chœur a capella ou, quelquefois, avec accompagnement instrumental. Il est l'auteur du *Livre des modes*, où il définit, entre autres, une *mesure* précise du caractère chromatique (respectivement diatonique) d'une structure modale, quelle qu'elle soit. Cette définition comporte l'avantage de pouvoir être généralisée, sous certaines conditions, à des systèmes autres que celui, occidental, à douze sons.

Anatol Vieru is the author of 6 symphonies, 3 operas, numerous works for the orchestra with or without solo instruments, chamber works and works for choir *a capella* or voice and instruments. Vieru is the author of *The Book of Modes*, in which he defines, among other things, a precise measure of chromaticism, respectively diatonicism, in *any* modal structure. This definition has the advantage, under certain circumstances, to accommodate to generalization, i.e. to adapt to structures different from western ones, based on twelve sounds.

Анатоль Виеру — автор шести симфоний, трёх опер, многочисленных произведений для оркестра и концертов для разных солирующих инструментов, многих произведений камерной музыки и разнообразных произведений для хора (а капелла или с инструментальным сопровождением). Виеру — автор *Книги ладов*, в которой он определяет, среди прочего, точную меру хроматического (соответственно, диатонического) характера модальных структур. Немаловажное преимущество этой меры заключается в возможности её обобщения при определённых обстоятельствах, т.е. её приложения к ладовым структурам различных от западных модальных построений, основанных на двенадцати звуках. Типичное для Анатоля Виеру восприятие времени (и связанная с ним проблематика) оказало известное влияние на таких композиторов как, например, Альфред Шнитке.

Din lumea copiilor

Ciclul de douăzeci de miniaturi *Din lumea copiilor* a fost compus aproape în același timp cu *Primul concert pentru flaut și orchestră*. Această punere în perspectivă este interesantă în măsura în care *Din lumea copiilor* ține de gândirea modală, în vreme ce *Concertul de flaut* este o lucrare serială — singura de acest fel scrisă de compozitor — dar care se percepe și ea ca o muzică mai degrabă modală. În cazul de față, punerea în perspectivă pare cu atât mai justificată cu cât anii 1950 s-au situat, în muzică, sub semnul credinței aproape unanime în caracterul pretins „universal” (susceptibil să cuprindă orice) al gândirii și tehnicii dodecafonică. Gândind împotriva curentului, Anatol Vieru adoptase încă de pe atunci punctul de vedere exact contrar: pentru el deci, tocmai gândirea modală are caracter universal — poate cuprinde totul, inclusiv gândirea serială.

Melodia de la început (*Dimineața*) este reluată sub forma unui coral (*Noaptea*) la sfârșitul acestei „zile din viața unui copil”. Câteva alte elemente din această „zi” reapar, fragmentate, deformate și întrucâtva amestecate, în penultima bucată (*La porțile somnului*).

Aceste reapariții dau întregului un caracter de ciclu — în sensul larg al cuvântului. Fără aceste reapariții, am fi fost tentați să înscriem *Din lumea copiilor* — cu toate precauțiile de rigoare — în tradiția autorilor de „bagatele” mai degrabă decât în aceea a autorilor de „piese pentru copii”. Fără a le contesta virtuțile pedagogice, nu suntem înclinați să credem în existența unei *arte pentru copii*. Artă în ansamblul ei este însă legată de copilarie și de impresiile ei, adică de descoperirea sau, poate, de crearea unei lumi.

Andrei Vieru

Ciclul *Din lumea copiilor* a fost compus în 1958; ca și ciclurile pentru pian de Schumann, Ceaikovski, Bartok, Hacıaturian, aceste piese depășesc zona repertoriului pedagogic al școlilor de muzică. Ingeniozitatea limbajului muzical, structurile-palindrom, poliritmiile, polifonia modală, simțul proporției juste, al contrastelor îi vor părea atrăgătoare pianistului de orice vârstă.

Cele 20 de miniaturi care evocă jucării, prieteni imaginari, evenimente din ziua unui copil urmăresc un „scenariu” care se desfășoară între ora trezirii și venirea nopții; ele au prospețimea și strălucirea unui caleidoscop alcătuit din momente de tandrețe, visare, uimire, contemplație, dar și de acțiune maximă.

De altfel, *Caleidoscop* se numește și cel de-al doilea concert pentru pian de Anatol Vieru, terminat în 1993, în care compozitorul preia teme din acest ciclu.

Prima audiție a ciclului *Din lumea copiilor* a fost făcută de pianista Mariana Capdebo, în toamna anului 1959.

Lena Vieru Conta

Le monde des enfants

Ce cycle de 20 miniatures pour piano fut composé en 1958, presque en même temps que le *Premier concerto pour flûte et orchestre*. Cette mise en perspective est intéressante dans la mesure où l'agencement du *Monde des enfants* participe d'une pensée modale, tandis que le *Concerto pour flûte* est une œuvre sérielle, la seule œuvre sérielle que le compositeur ait jamais écrite, et qui se perçoit, elle aussi, comme relevant malgré tout de la pensée modale. Cette mise en perspective est d'autant plus justifiée que les années 1950 étaient, en musique, dominées par la croyance presque unanime au caractère prétendument « universel » (pouvant en principe tout englober) de la pensée et de la technique dodécaphonique. À contre-courant, Anatol Vieru avait déjà adopté à cette époque-là le point de vue exactement inverse : pour lui, c'est donc la pensée modale qui est apte à tout embrasser, y compris la pensée sérielle.

La mélodie du début (*Le matin*) est reprise sous la forme d'un choral (*La nuit*) à la toute fin de cette « journée de la vie d'un enfant ». Quelques autres éléments de cette « journée » resurgissent, quelque peu fragmentés, déformés et entremêlés, dans l'avant-dernier morceau (*Aux portes du sommeil*).

Cela confère à l'ensemble un certain caractère de cycle, au sens très libre du mot. Si tel n'avait pas été le cas, nous serions tentés d'inscrire *Le monde des enfants* — avec les précautions d'usage — dans la tradition des auteurs de « bagatelles », davantage que dans celle des auteurs de « pièces pour enfants ». Sans contester leurs vertus pédagogiques, nous ne sommes pas enclins à croire qu'il existerait un art pour enfants. Non, l'art dans son ensemble est Enfance, c'est-à-dire découverte ou, si l'on préfère, création d'un monde.

Andrei Vieru

Le cycle *Le monde des enfants* fut composé en 1958. Tout comme les cycles pour piano de Schumann, de Tchaïkovski, de Bartók ou de Khatchatourian, ces pièces dépassent le cadre strict du répertoire pédagogique des écoles de musique. L'inventivité de la polyphonie modale et des structures musicales en général — on y trouve, entre autres, des palindromes, des polyrythmies, un certain sens de la juste proportion et des contrastes — pourrait intéresser le pianiste et le musicien en général, quel que soit leur âge.

Ces 20 miniatures évoquent l'impression que laissent dans l'esprit d'un enfant ses jouets, ses amis imaginaires, les événements d'une journée de sa vie, du réveil jusqu'à la tombée de la nuit ; ces impressions ont la fraîcheur et l'éclat d'un kaléidoscope composé d'instant de rêve, de tendresse, d'émerveillement, de contemplation, mais aussi d'action frénétique.

D'ailleurs, le titre du *Deuxième Concerto pour piano* d'Anatol Vieru, achevé en 1993, n'est autre que *Kaléidoscope*. Le compositeur y reprend certains thèmes du présent cycle.

La création du *Monde des enfants* a été assurée par la pianiste Mariana Capdebo en 1959.

Lena Vieru Conta

From Children's World

The cycle of 20 miniatures *From Children's World* was composed almost at the same time with the *Concerto for flute and orchestra no. 1*. This perspective is interesting especially because *From Children's World* relates to modal thinking, whereas the *Flute Concerto* is a serial work – the only one of the kind by this composer- yet it is also perceived rather as modal music. In this case, the perspective is even more meaningful taking into account that the music of the 1950s was marked by the almost unanimous faith in the alleged “universal” (supposed to include anything) character of dodecaphonic thinking and technique. Going against the tide, Anatol Vieru had already adopted in those times the contrary point of view: for him, modal thinking is universal – it can encompass everything, including serial thinking.

The opening melody (*Morning*) is resumed in the form of a choral (*Night*) at the end of a “day in a child's life”. Some of the elements of this “day” show up, fragmented, deformed and somehow mixed up, in the penultimate piece (*At the Gates of Sleep*).

These reappearances convey this work a cyclical character – in the broad sense of the word. Without these reappearances, one would be tempted to include *From Children's World* – with all necessary precautions- in the tradition of the authors of *bagatelles* rather than in that of “children's pieces” authors. Without contesting their pedagogical virtues, one is not inclined to believe in the existence of an “art for children”. Art as a whole is nevertheless connected to childhood and its impressions, that is to discovering or maybe creation of a world.

Andrei Vieru

From Children's World has been composed in 1958; like Schumann's, Tchaikovsky's, Bartok's, Khachaturian's similar cycles, these piano pieces outrun the limits of the pedagogical repertoire used by music schools. The ingenuity of Vieru's musical language, the palindrome structures, polyrhythms, modal polyphony, the sense of just proportion and contrasts will appeal to pianists of all ages.

The 20 miniatures that evoke toys, imaginary friends and events follow a “scenario” unfolding between the wake-up time of a child and the falling of night; they are fresh and shiny as a kaleidoscope of tenderness, daydreams, astonishment and breathtaking action.

Vieru's second piano concerto, finished in 1993, is actually entitled *Kaleidoscope* and includes themes from *Children's World*.

From Children's World was premiered in 1959 by Romanian pianist Mariana Capdebo.

Lena Vieru Conta

Мир ребёнка

Цикл *Мир ребёнка* был сочинён в 1958, почти одновременно с *Первым флейтовым концертом*. Этот факт небезынтересен постольку, поскольку *Мир ребёнка* относится к ладовому мышлению и к ладовой технике, в то время как флейтовый концерт является додекафоническим сочинением — единственным в этом роде, написанным композитором — которое, однако, воспринимается тоже, скорее всего, как модальная музыка. Упоминание об этом совпадении во времени тем более оправданно и тем лучше освещает творчество Виеру, что 1950-е годы в западной музыке протекали под знаком почти единодушной веры в якобы «универсальный» характер (способный объять всё) додекафонического письма. Анатолий Виеру уже в те годы мыслил против течения. Его точка зрения совершенно противоположна: ему именно модальное мышление представлялось тогда уже универсальным, способным объять всё, в том числе и додекафоническое мышление. Изначальная мелодия (*Утро*) появляется в виде хорада и в конце этого «дня из жизни ребёнка» (*Ночь*). Некоторые другие мгновения этого «дня» вновь возникают в виде более или менее деформированных и переплетённых коротких обрывков в предпоследней пьесе (*В полусне*).

Возврат исходных элементов в конце сочинения придаёт всему целому характер цикла — в широком смысле слова. Без этих, хоть и изменённых возвратов, мы были бы склонны включить *Мир ребёнка* — со всеми необходимыми оговорками — в традицию «багателей», а не в традицию «пьес для детей». Хотя мы не ставим под сомнение их педагогические достоинства, мы не склонны допускать существование какого-либо «искусства для детей». Искусство в целом, однако, связано с детством и с детскими впечатлениями — с открытием или, если угодно, созданием живого мира.

Андрей Виеру

Цикл *Мир ребёнка* был сочинён в 1958 году. Так же, как и фортепианные циклы Шумана, Чайковского, Бартока, Хачатуряна, эти пьесы выходят за пределы педагогического репертуара музыкальных школ. Изобретательность музыкальных структур — палиндромы, полиритмические приёмы, ладовая полифония, чувство правильных пропорций, контрасты покажутся привлекательными для пианиста любого возраста.

Эти 20 миниатюр, отражающие впечатления ребёнка от игрушек, воображаемых друзей, событий, проистекающих в течение одного дня из его жизни, вписываются во время, текущее от пробуждения до наступления темноты; они обладают свежестью и калейдоскопическим блеском, состоящим из моментов нежности, мечтания, удивления, созерцания, но и «интенсивнейшего» действия.

Впрочем, *Калейдоскоп* является как раз названием Второго фортепианного концерта Анатолия Виеру, законченного в 1993 году, в котором композитор использует темы из настоящего цикла.

Первое исполнение *Мира ребёнка* было сделано пианисткой Марианой Капдебо, осенью 1959 года.

Лена Виеру Конга

Dimineața este o polifonie modală la două voci – monodia din sopran va fi preluată în piesa finală, *Noaptea*.

Chitara mecanică prelucrează o melodie populară rusă de dans; dificultățile piesei constau în suprapunerile de fiecare dată diferite ale accentelor melodiei cu acompaniamentul *ostinato* al mâinii stângi.

Iepurașul bun prieten prezintă structuri modale în oglindă, iar *Ursulețul cu părul creț* este un mic exercițiu de polifonie modală la 4 voci.

Căinele și pisica suprapune trei structuri-palindroame: două, în succesiune, pe cele două portative superioare – *Pisica*, și unul pe portativul de jos, cu mici libertăți ritmice - *Căinele*.

Maimuțele opune tușee pianistice pe structuri modale care împreună acoperă totalul cromatic; foarte ingenios este și raportul numeric dintre cele două structuri contrastante: 7+3+5+4+3+6+2, unde 7, 5, 3, 2 sunt măsurile în *staccato*, într-o expunere scurtată de fiecare dată, iar celelalte (3, 4, 6) dezvoltă motivul *legato*, polifonic, amândouă epuizând gama cromatică.

Cântec simplu citează melodia *Pupașa din tei*, armonizată modal și cu omofonii paralele sau simetrice.

Căluțul de lemn suprapune tonalitatea (*Sol major* și *Fa major*) unor structuri modale tratate poliritmic.

Intrarea la circ este un ABA vioi cu un B în *crescendo* și acumulare de densitate polifonică.

Clovnul: piesa în formă de palindrom, în care printre grimasele unui clovn se simte și un conținut tragic.

Păsărica chinezească, exotica în contextul celorlalte personaje, poate inspirată dintr-o carte de povești, pune problematica unor nuanțări foarte fine ale intensităților, pe suprapuneri de structuri modale.

Vasilache (Petruska) este personajul popular rus, o pupușă amuzantă, un fel de clovn mai vesel și mai apropiat decât cel de la circ.

Sfârleaza este construită pe simetrii și palindroame ritmice; acordul de *Re major* se auzea când jucăria, care a existat într-adevar în acei ani, se învârtea suficient de repede. Acordurile de *Re major - re minor* anunță structura *Mingii în trei culori*.

Tabu! prezintă structuri modale diferențiate prin factura pianistică și prin tipul de tușeu.

Trenuțul deraiază pune probleme de poliritmie și, precum *Sfârleaza* și *Căluțul de lemn*, poate fi considerat un mic studiu de virtuozitate.

Buba oferă pianistului posibilitatea de a inversa rolul fiecărei mâini.

Mingea în trei culori este construită pe trisonuri majore cu septima mare, în măsuri de 7/8 și 5/8.

De la *Cântecul de leagăn al bunicii* până la sfârșitul ciclului se petrece o trecere generală înspre zona de calm: a venit seara, bunica fredonează un cântec de leagăn binecunoscut; în *La porțile somnului* cântecul de leagăn se fragmentează și apar reminiscențe din impresiile zilei (fragmente scurte din *Maimuțele* și *Vasilache*), dar și tresăririle tipice stării dintre somn și veghe.

Noaptea încheie ciclul – melodia discantului din *Dimineața* apare în formă de coral maiestuos.

Lena Vieru Conta

Morning is a two-part modal polyphony; the melody played by the right hand will be used in the last piece, *Night*.

The Mechanical Guitar is based on a Russian folk tune; its challenge consists in the variable superposition of the accents on the ostinato of the left hand.

Good Friend Bunny displays mirrored modal structures, whereas *Curly Teddy Bear* is an example of four-part modal polyphony.

Cat and Dog superposes three palindromes: two successive ones on the higher staves - *Cat* and one on the lower staff, containing some small rhythm irregularities - *Dog*.

The Monkeys opposes different “touchés” on modal structures that cover the chromatic total; the two contrasting structures present an ingenious proportion: 7+3+5+4+3+6+2, where 7, 5, 3, 2 are the bars played staccato, each time in a shortened display, whereas 3, 4, 6 develop the polyphonic motif played legato.

A Little Song quotes the well-known Romanian tune *Pupăza din tei*, modally harmonized, with parallel and symmetrical homophonies.

The Little Wooden Horse superposes tonality (G and F Major) to modal structures displayed polyrhythmically.

The Circus Entry is a lively ABA, with a big crescendo and accumulation of polyphonic density in the middle section.

The Clown is a palindrome-shaped piece in which, between the clown's grimaces, one can detect a trace of a tragic content.

The Chinese Bird, an exotic touch among the other characters, probably inspired by a story for children, poses the problem of very subtle nuances on superposed modal structures.

Punch (Petrușka) is the Russian folk character, a funny puppet, a sort of clown, more joyful and intimate than the circus clown.

The Spinning Top is built on symmetry and rhythm palindromes; the D major chord could really be heard when the toy (a real toy of the times) spun fast enough. The D-major and d-minor chord foretell the structure of *Three-Color Ball*.

Taboo! contains modal structures emphasized by the contrast in display and touché.

The Little Train Derails uses polyrhythm and, just as *The Spinning Top* and *The Little Wooden Horse* can be seen as a small study in virtuosity.

A Little Ache offers the opportunity to reverse the role of each hand.

The Three-Color Ball is built in major chords with a major seventh, in 7/8 and 5/8 bars.

From *Grandmother's Lullaby* to the end of the cycle a general appeasing happens: in the evening, grandmother sings a well-known lullaby; *At Gates of Sleep* the lullaby falls apart into bits and pieces and memories of the day (*The Monkeys* and *Punch*) flicker.

Night closes the cycle - the descant melody from *Morning* takes the form of a majestic choral.

Lena Vieru Conta

Fiicele mele
Dimineata

Le Matin

Morning

Утро

Anatol Vieru
Opus 10 - 1958

Andante mosso

1. *mf*

pp molto tranquillo e fluente

4

7

10

13

16 **poco rit.**

Intrarea la circ

L'entrée au cirque

The Circus Entry

Цирковой выезд

Allegro con brio

9. *p*

Musical notation for measures 9-11. Treble clef, 2/4 time. Bass clef accompaniment. Fingerings: 3, 2, 2, 5, 1, 2, 3. Pedal points: 1 4, 2 5, 3, 2 5, 3.

6 *p*

Musical notation for measures 12-15. Treble clef, 2/4 time. Bass clef accompaniment. Fingerings: 2, 5, 3, 4, 3, 1, 5, 2, 2, 3. Pedal point: 1 5 2.

11

Musical notation for measures 16-20. Treble clef, 2/4 time. Bass clef accompaniment. Fingerings: 5, 3, 2, 1, 2, 4, 5, 5, 4, 2, 1.

16 **(TRIO)** *f*

Musical notation for measures 21-25. Treble clef, 2/4 time. Bass clef accompaniment. Dynamics: *f*. Accents and slurs are present.

Clovnul

Le pitre

The Clown

Клоун

10. **Allegro**

secco
m.d. *mf*
mf
p
mf
ff
m.s.
f

Detailed description: This system contains measures 10 through 15. The music is in 2/2 time and G major. Measure 10 starts with a treble clef and a bass clef. The right hand has a melody starting on G4, while the left hand has a bass line starting on G2. Dynamics include *secco*, *m.d.*, *mf*, *ff*, *m.s.*, and *f*.

6

p
mf
p
ff
f
8va

Detailed description: This system contains measures 6 through 12. It continues the piece with various dynamics: *p*, *mf*, *p*, *ff*, and *f*. An *8va* marking is present above measure 11. The bass line features a prominent *fff* dynamic in measure 11.

13

p
mf
p
5 3 2

Detailed description: This system contains measures 13 through 17. It features complex rhythmic patterns and dynamics: *p*, *mf*, and *p*. Fingerings are indicated with numbers 1-5. A sequence of notes 5, 3, 2 is shown at the bottom right.

18

mf
p
p dolce

Detailed description: This system contains measures 18 through 21. The music becomes more melodic and softer, with dynamics *mf*, *p*, and *p dolce*. Long horizontal lines indicate sustained notes or breath marks.

Sfârleaza

La toupie

The Spinning Top

Волчок

Allegro

13.

sf *sff* *p* *pp*

6/16

7

p

12

p

17

sf *p*

22

sf *sf* *sf* *sf* *p* *f*

Buba

Bobo

A Little Ache

Бођо

Andante dolente, non troppo

16.

p $\langle \rangle$ *mf* *p* simile

5

9

p $\langle \rangle$ *m.d.* *mf*

13

simile 4 3 2 1 2 4 3 1 3 1 *mf*

17

m.s. *mf*